

Danmarks Naturfredningsforening – Ny Landbrugspolitik.

Som bestyrelsesmedlem i Odder-afdelingen af DN var jeg med på en inspirerende tur til Gram Slot – tak for det – og vil hermed dele mine tanker om en ny landbrugspolitik i DN. Jeg har nyligt læst politikken fra 2009 og skriver også på baggrund af denne.

Det er nyt for mig, at DN har en landbrugspolitik i og med, at jeg har forbundet DN med afvikling af landbruget. Det er jo det der er fremme i forb. med 3-partsforhandlingerne, altså den måde, man normalt hører om DN i DR-nyhederne, til valgmøder o.lign. Derfor var det en glædelig nyhed, at DN har en landbrugspolitik, der handler om at udvikle økologisk landbrug – og dejligt at høre slotsejer Svend Brodersen på Gram Slot og fra starten en alm. landmand ud af landmandsslægt, fortælle, at økologisk landbrugsdrift i bund og grund er den måde, bønder altid har dyrket jorden indtil for få generationer siden.

Hvad mener DN egentlig med 'Natur'? Er levende hegn mellem dyrkede marker ikke også natur, som hvis de lades urørte og er af tilstrækkelig bredde, binder landets mange, meget små enklaver af småsøer, krat og lunde sammen som flora -og faunapassager. Det forekommer mig at dette får alt for lidt opmærksomhed i DN, i politik og debat.

Det burde ikke være så svært i og med, at landbruget har brug for hegn som læbælter mod jord -og sandfygning i disse tider med voldsommere vejr og, som slotsejeren også fortalte, til hjemsted for bestøvende insekter.

DN's landbrugspolitik bør tydeligere afspejle, at fremtidens landbrug og den vilde natur er afhængige af hinanden. Landbrug og forskere må så blive enige om, grænsefladerne, altså f.eks. hvor brede og hvor mange hegnene skal være, minimumsbreder for sprøjtefrie – og kunstgødningsfri arealer til vandløb etc. – der mangler vist et fora for den slags diskussioner – frem for den konfrontatoriske linje. Svend Brodersens forslag om 'skovlandbrug' – bæltet af træer og frugtbuske mellem marker á max. 100 m bredde – som kunne indpasses i den grønne trepart, lød interessant. Landbruget har brug for større incitamenter til omlægning.

For nu at gennemgå landbrugsstrategien 2009 punkt for punkt:

En vision for dansk landbrug:

Indledningsvis: 'Landbruget er det erhverv, som har størst betydning for naturens og miljøets tilstand i Danmark' Er i sikre på det? Hvad med kilometervis af veje, byer med store villakvarterer, dataanlæg, solcellepaneler og biogasanlæg (mere om det længere nede) – det optager jo stadig mere af vores jord?

Derudover er visionen uændret, som jeg ser det. Dog igen, hvad indgår i den trediedel, der skal være natur??

Tilføjelse til visionen: Flere mennesker på landet, der arbejder med skov -og landbrug.

Natur og Landbrug er i ubalance:

Der mangler noget om landbrugets udledning af næringsstoffer til vandmiljøet. Det handler jo ikke bare om svin, det er hele den industrielle driftsform.

Fremtidens natur har mere plads

Igen spørgsmålet, hvad er natur? '...genvinde de naturlige levesteder'? Naturen skal nok tilpasse sig klimaforandringerne, det er vores landbrug, vores fødevarerproduktion og vore huse, der har problemer med tørke/oversvømmelser i forb. m.

klimaforandringer.

Det er uklart, hvem der skal tage sig af naturplejen. Landmænds afgræsning med kvæg - alle køer på græs - kunne løse mange problemer. Krondyr og råvildt gøres deres. En mere skånsom og miljøvenlig drift af skovene som i Tyskland kunne gøre underværker (a la Peter Wohlleben i Eifel-bjergene i det sydvestlige Tyskland) '...genoprettes til deres oprindelige naturtilstand' - øh, som for 5000 år siden, 10.000 år? Danmark har været et landbrugsland siden yngre stenalder. En eng med masser af forskellige græsser og blomster (= ingen kunstgødning eller gyllesprøjt) - viber, storke, stære osv. -og køer, er fin natur for mig at se.

Ideologien om rewilding, der af en eller anden grund blev 'hypet' i Danmark, er udklækket i en amerikansk tænketank, der sætter sin lid til naturbevarelse ved at etablere landkorridorer, der skal spænde over hele kontinenter, hvor mennesket skal forpligtes til at leve sammen med vilde dyr. Man forestiller sig mega-forbindelser langs Rocky Mountains-kæden og på tværs af kontinentet nordlige arktiske del til Atlanterhavs og Stillehavskysten.

I Danmark har vi Kragelund Mose, 200 ha. - o.lign. En noget anderledes størrelsesorden.

Hvad menes med 'omdrift'? - side 5 og 6

Landbrugsstøtten

Det er skrigende nødvendigt, at landbrugsstøtten bliver målrettet omlægning til økologisk drift og i mindre grad til direkte naturforvaltningsformål. Herved sikrer vi både vandmiljøet, genoprettelse af balancen med vild natur OG fremtidig fødevarerproduktion.

Fremtidens landbrug er økologisk:

Selvfølgelig, men det går jo den gale vej. De økologiske landbrug klarer sig dårligt, flere opgiver, mange er tæt på. Det var skønt at opleve og høre om Gram Slot, der som økologisk bedrift klarer sig fint, dygtig landmand, forretningsmand, initiativrig osv., - stærkt gået.

Så vidt jeg ved, giver økologisk drift et lavere udbytte og arbejdskravet er større - det kan markedets lave priser på fødevarer ikke honorere. Der mangler tilstrækkeligt tilskud til omlægning (tilskud i det hele taget fra EU?, momsfrigørelse af økologiske

varer o.lign.) - og til genoplæring i god gammeldags landmandsskab. Dertil moderne teknologi, maskiner og forbedret udnyttelse af biomasse (staldgødning og grøntaffald) til kompostering på den enkelte bedrift. Der bliver brug for megen gødskning i stedet for kunstgødning.

Gylle og biogas:

Biogas har vist sig at være problematisk, dels om forgasningen foretages længe nok til at nedbringe metanudledningen og dels er værdien af restproduktet diskutabelt som gødning. Dertil støjgener fra store lastbiler og behov for nye vejanlæg udenom berørte landsbyer, f.eks. som i Torrild i Odder kommune, hvor protesten mod opførelsen af et biogasanlæg har været massiv og indtil videre sat processen i stå. I Brenderup på Fyn rumler store lastbiler hver 10. minut på alle hverdage gennem byen til et nærliggende biogasanlæg.

Biogasanlæg ser ud til at være designet for de de store svineproducenter og leverandører af biomasse dyrket til formålet.

Nye ejerformer:

Adgang til det åbne land:

Som beskrevet.

Opsamling:

Anbefalingerne fra Gram Slot

- skovlandbrug
- alle køer på græs om sommeren – 5 ha. pr. ko (jerseykøer mest robuste)
- sædskifte
- grønne marker året rundt – efterafgrøder
- flere levende hegn, stop for nedlægning

og vi anbefaler at tilføje ophør med kunstgødning og pesticider, de to hænger vel sammen ? Et sprøjteforbud giver ikke mening i sig selv.

Mvh.

Kirsten Jagd Nielsen